

Врз основа на член 31 ст. 1 т.50 од Статутот на Црвениот крст на Република Северна Македонија, на седницата на Раководниот одбор одржана на ден 29.09.2023 година, се усвои следната

ПОЛИТИКА

ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНА СРЕДИНА ЗА ДЕЦА

Дефиниции

Возрасен е секој човек на возраст од 18 години и повеќе.

Најдобар интерес на детето е принцип со кој се внимава на добросостојбата на детето во најширока смисла. Добросостојбата се утврдува преку различни поединечни околности (родот, возраста, степеност на зрелост и досегашни искуства) но и други фактори (како што се присуство или отсуство на родителите, квалитетот на односот помеѓу детето и семејството/старателот и други ризици или можности).

Постојат три аспекти на концептот за најдобар интерес на детето.

- Најдобриот интерес на детето е основно право на детето: децата имаат право да биде утврдено кој е нивниот најдобар интерес и неговото исполнување да биде примарна цел;
- Правен принцип: доколку одредена законска одредба може да се толкува на повеќе начини, ќе се земе како точно она толкување кое најефективно влијае на исполнување на најдобриот интерес на детето;
- Правило на постапката: доколку одредена одлука се однесува на или го погодува и детето, одредена група на деца или децата како целина, процесот на носење на таква одлука мора (1) да вклучи процена на можното влијание на детето/децата, и (2) да покаже на кој начин е проценет најдобриот интерес на детето кој понатаму бил земен предвид како клучна околност при носењето на одлуката.

Дете е секој човек кој нема навршено 18 години.

Злоупотреба на дете е секој чин со фактичко или возможно негативно влијание врз безбедноста, добросостојбата, достоинството и развојот на детето. Станува збор за чин извршен со намера кој се случува во контекст на однос на одговорност, доверба или моќ.

- Емоционална или психичка злоупотреба е кога лицето кому детето е доверено на грижа се однесува на начини кои имаат штетно влијание врз емоционалното здравје и развојот на детето. Како примери за такви дејствија можеме да ги издвоиме ограничувањето на движење на детето, омаловажување, исмевање, закани и заплашување, дискриминација, одбивање и други нефизички форми на непријателско однесување со кои детето се лишува од соодветна и поддржувачка средина во која би можело да се развива и напредува. Сите овие претставуваат дејствија кои можат да предизвикаат психолошки и социјални проблеми во развојот на детето;
- Физичка злоупотреба го опфаќа користењето на физичка сила од страна на лицето задолжено да се грижи за детето, со цел да се предизвика физичка повреда или страдање или страв од истото;
- Сексуална злоупотреба е кога лицето кому детето е доверено за грижа го вклучува детето во сексуални активности кои детето не ги разбира или нецелосно ги разбира, поради што не е во можност да даде информирана согласност, или за кои детето не е сè уште доволно развиено, или на друг начин ги прекршува законите или општествените табуа на заедницата.

Експлоатација на дете настанува кога лицето кое е во позиција на моќ и/или доверба се обидува да го искористи детето за своја лична корист, предност, задоволство или профит. Личната корист може да се јави во различни форми: физичка, психичка, сексуална, финансиска, материјална, општествена, воена или политичка. Експлоатацијата може да вклучи одреден надомест во пари или услуги (на пример: општествен статус, политичка моќ, документи, слобода на движење или пристап до можности, добра или услуги) на детето или на трети лица поврзани со детето.

Експлоатацијата на дете може да се подели во три категории, и тоа:

- Економска експлоатација – ропство и активности налик на ропство; должничко ропство или договорно слугување.
- Штетна или ризична работа – работа која поради возраста на детето или природата на работата се смета за неповолна за било кој аспект од добросостојбата на детето, особено за здравјето или физичкиот, интелектуалниот, духовниот, моралниот или општествениот развој. Тука се вклучува користењето на деца за противзаконско производство и трговија со наркотици и психотропни супстанции и поврзување на деца со вооружени сили и вооружени групи.
- Сексуална експлоатација – детска проституција, трговија или продажба на деца за сексуални услуги (вклучително и присилен